



## LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

### PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ KĖDAINIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJĄ

2018-06-14 Nr. 4D-2017/2-1317  
Vilnius

#### SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius gavo X (toliau vadinama – Pareiškėja) skundą (papildomus skundus) dėl Kėdainių rajono savivaldybės administracijos (toliau vadinama – Savivaldybė) pareigūnų veiksmų (neveikimo), galimai nesprenžiant [...] gatvės remonto (rekonstravimo) ir apšvietimo klausimų.

2. Pareiškėja skunde nurodo:

2.1. „Mes, 15 šeimų, gyvename [...] gatvėje. Anksčiau ji vadinosi [...] gatvė. Nuo sovietų laikų šioje gatvėje niekas nebuvo daroma [...].

[...]. 2015-04-22 tuoj po savivaldos rinkimų Kėdainių [rajon] savivaldybės merą Saulių Grinkevičių pasikviečiau ir rodžiau, kokia baisi mūsų gatvė, pateikiau jam visus rašytus raštus ir [informavau], kad šią gatvę reikia verkiant rekonstruoti. Niekas nepasikeitė, tik buvo gatvė šiek tiek ne pažvyruta, o tik pabarstyta žvyro dėl akių“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta);

„[...] 2017 m. rugpjūčio mėn. aš vėl pasikviečiau ir kartu su meru atvažiavome į mūsų gatvę, kad savo akimis pažiūrėtų, kokiam purvyne mes gyvenam, rodžiau, kad reikia iškirsti priaugusius krūmus, kad reikia praplatinti, nes mes neprasilenkiame, rodžiau, kad čia gilus smėlis, reikia, kad greideris nubrauktų storą smėlio sluoksnį, pripilti skaldos, tai nors šiek tiek suriš tą smėlį. Tai meras man pasakė, kad nėra lėšų. [...]“;

2.2. „[...] 2017-09-04 [...] pamačiau mūsų [...] gatvėje rusų laikų penkis gulinčius senus, surūdijusius metalinius elektros stulpus. Rytojaus dieną paskambinau į Savivaldybės Statybos skyrių ir man paaiškino, kad taip, bus tie stulpai nušveisti, nudažyti ir pastatyti mūsų gatvėje [...]. Tai dabar jie pastatys mums senus surūdijusius stulpus, o Lietuvos Vyriausybės paprašys finansavimo kaip už naujus, o mes ir vėl liksime įkaitais ir bus, kad įrengė gatvės apšvietimą, ir taip bus gražiai išplauti pinigai.“

„[...] kyla klausimas, kodėl mūsų gatvėje, kurioje niekada nebuvo apšvietimo, nepastatė naujų, kaip tik dešimt [...] vienetų, elektros stulpų.

[...] g. nebuvo vykdomi jokie remonto darbai, jokia rekonstrukcija, buvo įrengtas gatvės apšvietimas, tai kodėl, kokiais sumetimais ištraukus pasenusius, surūdijusius, netinkamus naudoti elektros stulpus iš [...] gatvės, atvežė į [...] g.? [...].

Kodėl toks Savivaldybės požiūris, kad tik miesto centrą reikia tvarkyti, o už miesto ribų gali būti ir senienos“;

2.3. „Šiuo metu patiesti kabeliai tik iki [...] namo, o turėjo būti iki [...] namo. Šeši seni elektros stulpai pastatyti iki [...] namo. Atidžiai išstudijavus projektą [...] matosi, kad [...] namas liks visiškai tamsoje“;

2.4. Savivaldybė pradėjo vykdyti „[...] asfaltuotos ir geros būklės“ [...] gatvės remonto darbus, o [...] gatvės gyventojai „[...] murkdomės purvyne.“

3. Pareiškėjai Seimo kontrolierių prašo:

„[...] pagalbos, ką mums daryti, kur mums dar kreiptis, per trylika metų mes nesulaukiame gatvės rekonstrukcijos, kad baigtųsi tas popierizmas ir prasidėtų realūs darbai ir kad Kėdainių savivaldybės administracija baigtų iš mūsų tyčiotis.“

## TYRIMAS IR IŠVADOS

### *Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės*

4. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius, gavęs Pareiškėjos skundą, dėl informacijos ir ją patvirtinančių dokumentų gavimo kreipėsi į Savivaldybės administraciją.

5. Iš Savivaldybės administracijos pateiktos informacijos, dokumentų (kopijos) nustatyta:

5.1. [...] gatvė yra įtraukta į Kėdainių rajono savivaldybės gatvių sąrašą, patvirtintą Savivaldybės tarybos 2014-12-12 sprendimu Nr. TS-286 „Dėl Kėdainių rajono savivaldybės gatvių sąrašo tvirtinimo“. [...] gatvė yra apskaitoma Kėdainių rajono savivaldybės Kėdainių miesto seniūnijos balanse.

„[...] gatvė su žvyro danga, vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014-06-17 įsakymu Nr. D1-533 patvirtintu statybos techniniu reglamentu STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“ priskiriama pagalbinei D2 gatvės kategorijai (atstumas tarp gatvės RL 12 m), kurios transporto skaičiuojamasis greitis yra 30 km/h.“

5.2. „Savivaldybės administracija kelių (gatvių) tiesimo, rekonstravimo, remonto ir priežiūros darbus vykdo vadovaujantis 2017–2019 m. strateginiu veiklos planu [...] bei Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo lėšų, skirtų Kėdainių rajono savivaldybės kaimiškųjų seniūnijų vietinės reikšmės keliams (gatvėms) tiesti, taisyti (remontuoti), prižiūrėti ir saugaus eismo sąlygoms užtikrinti, skirstymo ir naudojimo tvarkos aprašu [...]“

„Savivaldybės 2017–2019 m. strateginis veiklos planas kasmet yra tikslinamas. Taip pat kiekvienais metais yra sudaromas einamųjų metų Savivaldybės kelių priežiūros ir plėtros programos objektų sąrašas, kurį tvirtina Savivaldybės Tarybai. Darbai numatyti 2017–2019 m. strateginiame veiklos plane, kurie vykdomi atsižvelgiant į finansines galimybes.“

Pažymėtina, kad [...] gatvės remontas Savivaldybės 2017–2019 metų strateginiame plane nebuvo numatytas.

5.3. „Pagrindinis kriterijus, pagal kurį buvo nuspręsta [2017 m.] rekonstruoti [...] gatvę [pastaba: o ne [...]] – didelis eismo intensyvumas [...]. Pažymime, kad šia gatve naudojasi didelis skaičius Kėdainių miesto gyventojų, gyvenančių „[...]“ sodų bendrijose bei vykstančių į jas. Šia gatve nuolat vyksta intensyvus viešojo transporto, automobilių, dviratininkų, pėsčiųjų eismas. Šiuo metu [Savivaldybės administracijos rašto rengimo metu] gatvėje esama asfaltbetonio danga stipriai susidėvėjusi. Gatvėje nėra pėsčiųjų dviračių tako, neįrengti gatvės apšvietimo tinklai. Gyventojai priversti eiti neapšviesta gatvės važiuojama dalimi. Atsižvelgdama į aukščiau išdėstytus motyvus, Savivaldybė, siekdama užtikrinti gyventojų saugų judėjimą [...] gatve, kaip prioritetinę gatvę pasirinko [...] gatvę.“

„[...] Kėdainių miesto seniūnijos pateiktais duomenimis, šiuo metu [...] gatvėje gyvenamąją vietą yra deklaravę septyni asmenys. Didžioji dalis sklypų, kurie ribojasi su [...] gatve, savininkų į sklypus patenka iš pagrindinės [...] gatvės.“

5.4. „Lėšų skyrimas gatvių kasmetinei priežiūrai: greideriavimui, sniego valymui, barstymui užtikrina transporto judėjimą skaičiuojamuoju greičiu 30 km/h. Gatvės danga atitinka teisės aktų nustatytus reikalavimus.“

„2016–2017 m. laikotarpiu [...] gatvėje buvo atliekami: 1. Priežiūros darbai – gatvės dangos greideriavimas. Greideriavimo darbų vertė: 2016 m. – 75,00 Eur, 2017 m. –

71,00 Eur; 2. 2017 m. dalies gatvės apšvietimo tinklų įrengimo darbai. Apšvietimo tinklų įrengimo darbų vertė – 10 190,00 Eur.“

5.5. „Gatvių apšvietimo tinklų atnaujinimas numatytas Savivaldybės 2017–2019 metų strateginiame veiklos plane, patvirtintame Savivaldybės tarybos 2016-12-30 sprendimu Nr. TS-272.“

[...] gatvės apšvietimo tinklų įrengimo darbai numatyti 2017–2019 metų strateginiame veiklos plane.

„Atsižvelgiant į tai, kad skirtų lėšų kiekis ribotas ir visiems objektams nėra pakankamas, 2017-06-19 gamybinio pasitarimo metu nuspręsta dalyje [...] gatvės, Kėdainiuose, įrengti šešias (6 vnt.) apšvietimo atramas su 150 W galingumo natrio lempų šviestuvais ties sklypais (privačiomis valdomis), į kuriuos įvažiuojama iš [...] gatvės. Kaip ir buvo numatyta, [...] gatvėje, Kėdainiuose, buvo [įrengtos] šešios (6 vnt.) apšvietimo atramos su 150 W galingumo natrio lempų šviestuvais. Atsiradus galimybei ir siekiant, kad gyventojams būtų kuo patogiau tamsiu paros metu pasiekti savo gyvenamąsias vietas, 2017-10-31 papildomai buvo įrengtos dar keturios (4 vnt.) apšvietimo atramos su 150 W galingumo natrio lempų šviestuvais.

Pažymime, kad įvažiuojama į [...] adresu [...], privačią valdą, kurios tikslus adresus yra [...] [...], yra apšviestas [...] gatvėje įrengtu gatvių apšvietimu.“

„Atsižvelgiant į Savivaldybės finansines bei technines galimybes, [...] gatvėje, Kėdainiuose, buvo sumontuotos naujos, tačiau techniškai tvarkingos, atitinkančios elektros įrengimo taisyklių reikalavimus apšvietimo atramos.“

5.6. Pareiškėja dėl apšvietimo atramų atitikimo elektros įrengimo taisyklių reikalavimams 2017-09-20 raštu kreipėsi į Valstybinę energetikos inspekciją prie Energetikos ministerijos.

Valstybinė energetikos inspekcija prie Energetikos ministerijos 2017-10-04 raštu Nr. 2R-2764 Pareiškėją informavo: „VEI, atsižvelgdama į tai, kad [...] g. apšvietimas įrengiamas pagal teisės aktų nustatyta tvarka su visomis institucijomis suderintą projektą; kad įrengiami šviestuvai ir metalinės atramos atitinka teisės aktų reikalavimus [...], priima sprendimą skundo dalį dėl [...] g. apšvietimo įrengimo teisėtumo atmesti kaip nepagrįstą.“

5.7. „2015–2017 [metų] laikotarpiu Savivaldybės administracija yra gavusi Pareiškėjų kreipimus dėl [...] gatvės remonto [...]. Atsižvelgiant į Pareiškėjų gautus prašymus, gatvėje kasmet yra vykdomi priežiūros darbai, siekiant užtikrinti D2 kategorijos gatvei keliamą priežiūros lygį. Gatvė yra įtraukta į 2017–2019 m. strateginį veiklos planą.“

### ***Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos***

#### 6. Lietuvos Respublikos įstatymai

##### 6.1. Vietos savivaldos įstatymo:

6.1.1. *4 straipsnis* – „Pagrindiniai principai, kuriais grindžiama vietos savivalda, yra: [...] 8) bendruomenės ir atskirų savivaldybės gyventojų interesų derinimo. [...] 12) viešumo ir reagavimo į savivaldybės gyventojų nuomonę. Savivaldybės gyventojai ar jų atstovai turi teisę susipažinti su savivaldybės institucijų sprendimų projektais ir priimtais sprendimais, gauti viešus ir motyvuotus atsakymus į pareikštą nuomonę apie savivaldybės institucijų ir kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų ar atskirų valstybės tarnautojų darbą; [...] valstybės tarnautojų priimami sprendimai turi nepažeisti žmogaus orumo, jo teisių ir laisvių, lygių galimybių“;

6.1.2. *6 straipsnis* – „Savarankiškosios (Konstitucijos ir įstatymų nustatytos (priskirtos) savivaldybių funkcijos: [...] 32) savivaldybių vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūra, taisymas, tiesimas ir saugaus eismo organizavimas; [...]“;

6.1.3. *32 straipsnis* – „Seniūnija: [...] 17) organizuoja ir (arba) kontroliuoja [...] gatvių ir kitų viešų vietų apšvietimą [...]“.

##### 6.2. Kelių įstatymo:

6.2.1. *4 straipsnis* – „3. Vietinės reikšmės viešieji keliai ir gatvės nuosavybės teise priklauso savivaldybėms, o vidaus keliai – valstybei, savivaldybėms, kitiems juridiniams ir (ar) fiziniams asmenims“;

6.2.2. *6 straipsnis* – „4. Vietinės reikšmės kelių sąrašus tvirtina savivaldybių tarybos.“

6.3. Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo:

*10 straipsnis* – „8. Užtikrindamas eismo saugumą, savivaldybės administracijos direktorius: [...] 4) rūpinasi vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūra, [...] gatvių tiesimu, taisymu ir rekonstravimu [...]“

6.4. Seimo kontrolierių įstatymo:

*12 straipsnis* – „1. 1. Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje. 2. Seimo kontrolieriai netiria Respublikos Prezidento, Seimo narių, Ministro Pirmininko, Vyriausybės (kaip kolegialios institucijos), valstybės kontrolieriaus ir Konstitucinio Teismo bei kitų teismų teisėjų veiklos, savivaldybių tarybų (kaip kolegialių institucijų) veiklos.“

7. Kiti teisės aktai

7.1. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014-06-17 įsakymu Nr. D1-533 patvirtinto statybos techninio reglamento STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“ (toliau vadinama – Reglamentas):

7.1.1. *6.2 punktas* – „gatvės apšvietimas – paviršinių gatvės elementų apšvietimas tamsiuoju paros metu, kad būtų užtikrintos saugios eismo sąlygos pėstiesiems ir transportui“;

7.1.2. *22 punktas* – „Pagrindinių susisiekimo linijų klasifikacija nurodyta 4 lentelėje. Susisiekimo linijos suskirstytos į šešias pagrindines kategorijas: [...]; D - pagalbinės gatvės; [...]. „D“ kategorijos gatvės – srautų paskirstymas į smulkias teritorijas, privažiavimai prie atskirų statinių ir kitų objektų. [...]“;

7.1.3. *33 punktas* – „Gatvių pagrindiniai techniniai parametrai parenkami vadovaujantis 10 lentele“;

7.1.4. *10 lentelė* – „Pagrindiniai gatvių techniniai parametrai: D2 gatvė – projektinis greitis – 30 km/h [...]“;

7.2. Kėdainių rajono savivaldybės tarybos 2017-03-31 sprendimu Nr. TS-70 patvirtinto Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo lėšų, skirtų Kėdainių rajono savivaldybės kaimiškųjų seniūnijų vietinės reikšmės keliams (gatvėms) tiesti, taisyti (remontuoti), prižiūrėti ir saugaus eismo sąlygoms užtikrinti, skirstymo ir naudojimo tvarkos aprašo (toliau vadinama – Aprašas):

7.2.1. *8 punktas* – „Savivaldybės administracijos seniūnijų seniūnai, prieš teikdami paraiškas Statybos ir komunalinio ūkio skyriui (toliau – Skyrius) dėl Savivaldybės Kelių tiesimo, taisymo (remonto), priežiūros ir saugaus eismo sąlygų užtikrinimo, atsižvelgdami į jau pateiktus juridinių ir fizinių asmenų prašymus ir Savivaldybės strateginį veiklos planą, objektų sąrašą Savivaldybės vietinės reikšmės keliams ir gatvėms tiesti, taisyti (remontuoti), prižiūrėti ir saugaus eismo sąlygoms užtikrinti privalo pateikti svarstyti seniūnijos seniūno sudarytai komisijai. Į komisijos sudėtį įeina seniūnijos seniūnas, seniūnaičiai, seniūnijos bendruomenių atstovai, po vieną verslo ir ūkininkų atstovą, kuriuos deleguoja verslą ar ūkininkus atstovaujančios savivaldos organizacijos. [...]. Teikiant paraiškas objektai nurodomi prioriteto tvarka“;

7.2.2. *9 punktas* – „9. Seniūnijų seniūnai teikia Skyriui paraiškas pagal prioritetus: 9.1. objektai, kurie kelia grėsmę saugiam eismui; 9.2. objektai, kuriais vyksta maršrutinių ir mokyklinių (geltonųjų) autobusų eismas; 9.3. objektai, kuriuose yra didelis eismo intensyvumas; 9.4. objektai, kurie yra tankiai apgyvendintose teritorijose; 9.5. objektai, kuriuose yra suinteresuotų juridinių asmenų ar fizinių asmenų parama ne mažiau 30 proc.“

### ***Tyrimui reikšminga teismų praktika***

8. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas, nagrinėdamas administracinę bylą dėl įpareigojimo atsakovui Panevėžio miesto savivaldybės administracijai parengti gatvių, tinkamų sunkiojo transporto eismui, įrengimo (tiesimo) techninius projektus ir šias gatves nutiesti,

išanalizavęs Kelių įstatymo, Vietos savivaldos įstatymo nuostatas, 2014-05-15 (administracinė byla Nr. A858-266/2014) sprendime konstatavo:

„[...] pareiškėjo įvardinti teisės aktai numato *būtent atsakovo funkciją suprojektuoti ir nutiesti jo nurodomas gatves*, be to, byloje atsakovas nekvestionuoja šios jo funkcijos, t. y. kad pareiškėjo įvardintų gatvių projektavimas ir tiesimas yra priskirtinas būtent jo kompetencijai.

Kita vertus, pažymėtina, jog atsakovas nurodo aplinkybes *dėl negalimumo šiuo metu suprojektuoti ir nutiesti pareiškėjo įvardintas gatves, t. y. kad nesant pakankamai finansinių išteklių šiuo metu prioritetas yra skiriamas jau esančių pagrindinių gatvių remontui ir rekonstravimui, o ne naujų gatvių tiesimui*.

[...] Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymo [...] 10 straipsnio 8 dalies 4 punktą numato, jog užtikrindamas eismo saugumą savivaldybės administracijos direktorius rūpinasi vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūra, transporto infrastruktūros objektų projektavimu, statyba, gatvių tiesimu, taisymu ir rekonstravimu [...]. Vietos savivaldos įstatymo 29 straipsnio 8 dalies 5 punktą iš esmės patvirtina ši reguliavimą, numatydamas, kad savivaldybės administracijos direktorius savivaldybės tarybos nustatyta tvarka administruoja savivaldybės biudžeto asignavimus ir kitus piniginius išteklius, organizuoja savivaldybės biudžeto vykdymą ir atsako už savivaldybės ūkinę ir finansinę veiklą, administruoja savivaldybės turtą, tuo tarpu pagal 7 punktą, jis koordinuoja ir kontroliuoja viešąsias paslaugas teikiančių subjektų darbą, atlieka kitas pagal įstatymus ir savivaldybės tarybos sprendimus jam priskirtas savivaldybės juridinių asmenų valdymo funkcijas.

[...] nagrinėjamu atveju [...] teisės aktais, įtvirtinančiais atsakovo funkciją tiesiti gatves, bet juose nėra numatyta jokių konkrečių terminų dėl gatvių tiesimo, jie nenumato jokio laiko momento, iki kada nurodyti veiksmai turi būti atliekami, kuriam praėjus būtų galima teigti, kad atsakovas pažeidė jam priskirtas funkcijas. Pareiškėjas taip pat nenurodė ir nepagrindė to, kad teisės aktuose yra numatyti terminai rekomenduojamų pagalbinių gatvių tiesimui. Teisėjų kolegijos vertinimu, teisės aktai nesukuria pareiškėjui subjektinės teisės reikalauti konkrečiu metu nutiesti konkretų kelią, iš esmės sukuria tik tam tikrą atskaitomybę, kad klausimai dėl kelių tiesimo būtų svarstomi ir įvertinami.“

### ***Tyrimo išvados***

9. Atsižvelgiant į tyrimo metu analizuotą informaciją, teisinį reglamentavimą, išvados bus teikiamos išskiriant šias dalis:

9.1. dėl Kėdainių rajono savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) sprendžiant [...] gatvės remonto klausimą;

9.2. dėl Kėdainių rajono savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) sprendžiant [...] gatvės apšvietimo įrengimo klausimą.

### ***Dėl Kėdainių rajono savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) sprendžiant [...] gatvės remonto klausimą***

10. Apibendrinus skundo tyrimo metu gautą informaciją, dokumentus (kopijas), susijusius su Savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmais (neveikimu) sprendžiant [...] gatvės remonto klausimą, konstatuotina:

10.1. Seimo kontrolieriai, vadovaudamiesi Seimo kontrolierių įstatymo 12 straipsnio 1 dalies nuostatomis, tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje (pažymos 6.4 punktą). Pažymėtina, kad Seimo kontrolieriai, vadovaudamiesi minėto įstatymo 12 straipsnio 2 dalies nuostatomis, netiria savivaldybių tarybų (kaip kolegialių institucijų) veiklos (pažymos 6.4 punktą);

10.2. Savivaldybės vietinės reikšmės gatvių priežiūra, remontas, tiesimas (toliau vadinama – remontas), kaip nustatyta Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 32 punkte (pažymos 6.1.2 papunktis), yra viena iš savarankiškųjų (Konstitucijos ir įstatymų nustatytų (priskirtų)

savivaldybių funkcijų. Savivaldybei pagal Kelių įstatymo 4 straipsnio 3 dalies nuostatas, reglamentuojančias, kad vietinės reikšmės viešieji ir vidaus keliai bei gatvės nuosavybės teise priklauso savivaldybėms (pažymos 6.2.1 papunktis), Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 10 straipsnio 8 dalies 4 punktą, reglamentuojantį, jog savivaldybės administracijos direktorius, užtikrindamas eismo saugumą, rūpinasi vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūra, gatvių tiesimu, taisymu ir rekonstravimu ir kt. (pažymos 6.3 punktas), nustatyta pareiga prižiūrėti, taisyti jai nuosavybės teise priklausančius vietinės reikšmės kelius, gatves, užtikrinti jose saugų eismą;

10.3. Kelių įstatymo 6 straipsnio 4 dalyje reglamentuojama, jog vietinės reikšmės kelių sąrašus tvirtina savivaldybių tarybos (pažymos 6.2.2 papunktis). Pažymėtina, kad [...] gatvė Savivaldybės tarybos 2014-12-12 sprendimu Nr. TS-286 „Dėl Kėdainių rajono savivaldybės gatvių sąrašo tvirtinimo“ yra įrašyta į Kėdainių rajono savivaldybės gatvių sąrašą, priskiriant ją D2 kategorijos gatvei (pagalbinė gatvė) (pažymos 5.1 punktas), kuri, vadovaujantis Reglamento 22 punktu (pažymos 7.1.2 papunktis), skirta srautų paskirstymui į smulkias teritorijas, privažiavimui prie atskirų statinių ir kitų objektų;

10.4. Savivaldybės administracija, vykdydama teisės aktais nustatytą pareigą organizuoti gatvių tiesimą (remontą), priimdama sprendimus, kurios konkrečios gatvės turi būti tiesiamos (remontuojamos), privalo vadovautis Vietos savivaldos įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 10 punkte įtvirtintu veiklos skaidrumo principu, reiškiančiu, kad savivaldybės institucijų veikla turi būti aiški ir suprantama savivaldybės gyventojams (pažymos 6.1.1 papunktis), t. y., gyventojams turi būti pateikiama aiški, suprantama informacija, dėl kokių priežasčių Savivaldybė nusprendė tiesti (remontuoti) vieną ar kitą gatvę.

Pažymėtina, kad Savivaldybės tarybos 2017-03-31 sprendimu Nr. TS-70 patvirtinto Aprašo 9 punkte yra nustatyti kriterijai (prioritetai), kuriais privaloma vadovaujantis sudarant remontuotinių gatvių sąrašą, t. y., **prioritetas teikiamas gatvėms: kurios kelia grėsmę saugiam eismui; kuriomis vyksta maršrutinių ir mokyklinių (geltonųjų) autobusų eismas; kuriose yra didelis eismo intensyvumas ir yra tankiai apgyvendintos teritorijose; kuriose yra suinteresuotų juridinių asmenų ar fizinių asmenų parama ne mažiau 30 proc.** (pažymos 7.2.2 papunktis). Pagal Aprašo 8 punktą, seniūnų Savivaldybės administracijai teikiami remontuotinių gatvių sąrašai turi būti apsvarstyti seniūno sudarytos komisijos, į kurios sudėtį, be seniūno, įeina ir seniūnijos bendruomenių atstovai, po vieną verslo ir ūkininkų atstovą (pažymos 7.2.1 papunktis);

10.5. Savivaldybės administracija gatvių remonto darbus vykdo vadovaujantis patvirtintu strateginiu planu, kuris kasmet, atsižvelgiant į turimas lėšas, yra tikslinamas ir sudaromas einamųjų metų remontuotinių gatvių sąrašas, kurį tvirtina Savivaldybės taryba (pažymos 5.2 punktas). Pažymėtina, kad [...] gatvės remontas nėra (nebuvo) numatytas Savivaldybės 2017–2019 metų strateginiame plane (pažymos 5.2 punktas);

10.6. prioritetas [...] gatvei prieš [...] gatvę (Savivaldybės rašto rengimo metu [...] gatvėje gyvenamąją vietą buvo deklaravę tik 7 asmenys; be to, į dalį namų valdų įvažiuojama nuo pagrindinės [...] gatvės), kaip pažymėjo Savivaldybės administracija, buvo suteiktas, nes [...] gatvėje yra didelis eismo intensyvumas (šia gatve naudojasi didelis skaičius Kėdainių miesto gyventojų, gyvenančių „[...]“ sodų bendrijose, vyksta viešojo transporto eismas), taip pat šioje gatvėje nebuvo įrengtų dviračių bei pėsčiųjų takų (pažymos 5.3 punktas);

10.7. [...] gatvės danga, kaip pažymėjo Savivaldybės administracija, „[...] atitinka teisės aktų nustatytus reikalavimus“, minėtos gatvės priežiūrai (paviršiaus lyginimui greideriu, sniego valymui, specialiųjų priemonių barstymui žiemą) lėšos yra skiriamos (pažymos 5.4 punktas);

10.8. kaip savo nutartyje yra pažymėjęs Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas, teisės aktuose nėra numatyta terminų, per kuriuos savivaldybės privalėtų nutiesti (suremontuoti) kelius (gatves), bei „[...] teisės aktai nesukuria [...] subjektinės teisės reikalauti konkrečiu metu nutiesti konkretų kelią [...]“, tačiau „iš esmės sukuria tik tam tikrą atskaitomybę, kad klausimai dėl kelių tiesimo būtų svarstomi ir įvertinami“ (pažymos 8 punktas).

11. Atsižvelgiant į tai, kad:

11.1. Savivaldybė, vykdydama teisės aktais nustatytą pareigą organizuoti gatvių tiesimą (remontą) bei įgyvendindama Vietos savivaldos įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 10 punkte įtvirtintą veiklos skaidrumo principą (pažymos 6.1.1 papunktis), yra nustatę minimalius kriterijus (5 kriterijai), kuriais vadovaujantis sprendžiama, kuri gatvė turi būti remontuotina pirmiausia. Pažymėtina ir tai, kad seniūnų teikiama remontuotinų gatvių sąrašai, vadovaujantis Aprašo 8 punktu, turi būti apsvaistyti komisijoje, sudarytoje iš seniūnijos bendruomenių atstovų, verslo ir ūkininkų atstovų (pažymos 10.4, 10.5 punktai);

11.2. Savivaldybė skiria lėšų ir atlieka [...] gatvės priežiūros darbus (paviršiaus lyginimas greideriu, sniego valymas) (pažymos 10.7 punktas);

11.3. [...] gatvės remontas nėra (nebuvo) numatytas Savivaldybės 2017–2019 metų strateginiame plane (pažymos 10.5 punktas),

11.4. teisės aktai nenumato jokio termino, laiko momento, iki kada gatvių įrengimas, remontas, turi būti atliekami (pažymos 10.8 punktas),

skundo dalis dėl Savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) sprendžiant [...] gatvės remonto klausimą atmetina.

12. Atkreiptinas Pareiškėjos dėmesys į tai, kad, vadovaujantis Aprašo 9 punkto nuostatomis, vienas iš prioritetų atliekant gatvių remontą yra suinteresuotų juridinių arba fizinių asmenų parama – ne mažiau 30 proc. (pažymos 7.2.2 papunktis).

***Dėl Kėdainių rajono savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) sprendžiant [...] gatvės apšvietimo įrengimo klausimą***

13. Apibendrinus skundo tyrimo metu gautą informaciją, dokumentus (kopijas), susijusius su Savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmais (neveikimu), sprendžiant [...] gatvės apšvietimo įrengimo klausimą, konstatuotina:

13.1. saugaus eismo organizavimas – viena iš savarankiškųjų (Konstitucijos ir įstatymų nustatytų (priskirtų) savivaldybių funkcijų (Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 32 punktas; pažymos 6.1.1 papunktis). Seniūnija, vadovaujantis Vietos savivaldos įstatymo 32 straipsnio 1 dalies 17 punktu (pažymos 6.1.3 papunktis), organizuoja ir (arba) kontroliuoja gatvių ir kitų viešų vietų apšvietimą;

13.2. [...] gatvės apšvietimo įrengimas buvo numatytas Savivaldybės 2017–2019 metų strateginiame plane, patvirtintame Savivaldybės tarybos 2016-12-30 sprendimu Nr. TS-272. (pažymos 5.5 punktas);

13.3. Savivaldybės administracija, įgyvendindama Savivaldybės 2017–2019 metų strateginį planą bei atsižvelgdama į turimas lėšas, 2017-06-19 gamybinio pasitarimo metu nusprendė [...] gatvėje įrengti šešias (6 vnt.) apšvietimo atramas (stulpus) ties žemės sklypais (privačiomis valdomis), į kuriuos yra įvažiuojama iš [...] gatvės. Atsiradus galimybei, [...] gatvėje buvo įrengtos keturios (4) papildomos apšvietimo atramos (stulpai) (iš viso įrengta 10 atramų (stulpų) (pažymos 5.5 punktas);

13.4. Valstybinė energetikos inspekcija prie Energetikos ministerijos 2017-10-04 rašte Nr. 2R-2764 konstatavo, kad „[...] g. apšvietimas įrengiamas pagal teisės aktų nustatyta tvarka su visomis institucijomis suderintą projektą; kad įrengiami šviestuvai ir metalinės atramos atitinka teisės aktų reikalavimus [...]“ (pažymos 5.6 punktas);

13.5. Pareiškėjos skunde nurodytas žemės sklypas (privati namų valda), [...], kurios tikslus adresas yra [...], kaip pažymėjo Savivaldybės administracija, yra apšviečiama [...] gatvėje įrengta gatvių apšvietimo įranga (pažymos 5.5 punktas).

14. Atsižvelgiant į tai, kad:

14.1. apšvietimas, kaip tai buvo numatyta Savivaldybės 2017–2019 metų strateginiame plane, [...] gatvėje yra įrengtas (pažymos 13.3 punktas);

14.2. Valstybinė energetikos inspekcija prie Energetikos ministerijos institucija, t. y., institucija, vykdanči valstybinę energetikos kontrolę, siekianti užtikrinti patikimą, efektyvią ir saugią energijos išteklių ir energijos gamybą, tiekimą ir vartojimą bei kontroliuojanti valstybės ir rezervines energijos išteklių atsargas (pažymos 7.3 punktas), pateikė išvadą, kad [...] gatvėje įrengiami šviestuvai ir metalinės atramos atitinka teisės aktų reikalavimus (pažymos 13.4 punktas), skundo dalis dėl Savivaldybės pareigūnų veiksmų (neveikimo) sprendžiant [...] gatvės apšvietimo įrengimo klausimą atmetina.

### **SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAI**

15. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia:

X skundo dalį dėl Kėdainių rajono savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) sprendžiant [...] gatvės remonto klausimą atmesti.

16. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia:

X skundo dalį dėl Kėdainių rajono savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) sprendžiant [...] gatvės apšvietimo įrengimo klausimą atmesti

Seimo kontrolierius

Raimondas Šukys